

Sygn. akt I ACa 181/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Małgorzata Wołczańska (spr.)
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska SO del. Tomasz Tatarczyk
Protokolant :	Agnieszka Szymocha

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2018 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa P. S.

przeciwko Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Rejonowego w (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 16 listopada 2017 r., sygn. akt II C 352/17

- 1) oddala apelację;
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Małgorzata Wołczańska	SSA Ewa Jastrzębska
---------------------------	---------------------------	---------------------

Sygn. akt I ACa 181/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo wywiedzione przez powoda P. S. przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego w (...) i odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu.

Orzeczenie to zapadło po ustaleniu przez Sąd I instancji, że na skutek wniosku złożonego w dniu 6 czerwca 2016 r. przez P. S. i M. S. zostało zainicjowane przed Sądem Rejonowym w (...) postępowanie prowadzone pod sygn. akt (...) o zmianę kontaktów z małoletnim A. S. (1). Sprawa ta toczy się przy udziale matki dziecka – A. H.. Zarządzeniem z dnia 7 czerwca 2016 r. sędzia referent wyznaczył termin rozprawy na dzień 30 czerwca 2016 r. celem rozpoznania wniosku o udzielenie zabezpieczenia, który został złożony wraz z wnioskiem głównym. Po przeprowadzeniu rozprawy, postanowieniem dnia 30 czerwca 2016 r., Sąd Rejonowy w (...) oddalił wniosek P. S. i M. S. o udzielenie zabezpieczenia. W dniu 7 lipca 2016 r. wnioskodawca złożył zażalenie na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia wraz z wnioskiem o wyłączenie „Sędziów podlegających pod Sąd Okręgowy w Katowicach”. Zarządzeniem z dnia 11 lipca 2016 r. wnioskodawca został wezwany do usunięcia braków formalnych wniosku o wyłączenie sędziów poprzez oznaczenie z imienia i nazwiska wszystkich sędziów, których wyłączenia żąda oraz określenie, w jakim sądzie każdy sędzia orzeka oraz zindywidualizowanie przyczyny wyłączenia każdego sędziego, którego wyłączenia żąda – w 2 egzemplarzach w terminie tygodniowym od otrzymania wezwania pod rygorem zwrotu wniosku o wyłączenie sędziów. Wnioskodawca został także wezwany do usunięcia braków formalnych zażalenia przez uiszczenie 30 zł tytułem opłaty od zażalenia, w terminie tygodniowym od daty doręczenia wezwania pod rygorem jego odrzucenia. Wnioskodawca usunął braki formalne zażalenia oraz wniosku o wyłączenie sędziów w terminie, po czym został wezwany do sprecyzowania treści wniosku o wyłączenie sędziów poprzez podanie, czy żąda wyłączenia również SSR M. N., która nie została przez wnioskodawcę wymieniona w uzupełnieniu wniosku – w terminie tygodniowym od otrzymania wezwania pod rygorem zwrotu wniosku o wyłączenie. Wnioskodawca usunął braki formalne w terminie i kolejny raz został wezwany do sprecyzowania treści wniosku przez podanie, czy żąda wyłączenia również SSR M. G., która rozpoczęła pracę w sądzie dnia 18 sierpnia 2016 r. Wnioskodawca ponownie usunął braki formalne w terminie wskazując w piśmie z dnia 23 sierpnia 2016 r., że nie żąda wyłączenia SSR M. G.. W dniu 7 września 2016 r. wydano zarządzenie o doręczeniu odpisu zażalenia wnioskodawczyni M. S. i uczestnicze postępowania A. H. oraz sporządzeniu akt zastępczych i przedłożeniu sędziom Sądu Rejonowego, z wyjątkiem SSR M. G., w celu złożenia oświadczeń odnośnie wniosku o wyłączenie. W tym czasie sporządzono także uzasadnienie postanowienia z dnia 30 czerwca 2016 r., a następnie akta sprawy wraz z zażaleniem przesłano w dniu 5 października 2016 r. do Sądu Okręgowego w Katowicach. Zarządzeniem z dnia 20 października 2016 r., wydanym w Sądzie Okręgowym w Katowicach, nakazano zwrócić akta do Sądu Rejonowego w (...) w celu złożenia oświadczeń przez sędziów wymienionych we wniosku o wyłączenie. Akta sprawy wpłynęły do Sądu w (...) w dniu 24 października 2016 r. i ponownie w dniu 26 października 2016 r. zostały przesłane do Sądu Okręgowego w Katowicach wraz z informacją, iż w dniu 21 października 2016 r. w ślad za aktami, przesłano oświadczenia sędziów Sądu Rejonowego w (...). Postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 4 stycznia 2017 r. (sygn. akt (...)) oddalono wniosek o wyłączenie sędziów od rozpoznania sprawy zarejestrowanej pod sygn. akt (...) dotyczącej rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w (...) z dnia 30 czerwca 2016 r. oraz umorzono postępowanie wywołane wnioskiem w pozostałym zakresie. Następnie postanowieniem z dnia 19 maja 2017 r. (sygn. akt (...)) Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił zażalenie P. S. na postanowienie Sądu Rejonowego w (...) z dnia 30 czerwca 2016 r. W dniu 2 czerwca 2017 r. przesłano do tego sądu odpis wydanego orzeczenia wraz z informacją, że akta pozostały w Sądzie Okręgowym w Katowicach w celu rozpoznania skargi na przewlekłość w sprawie o sygn. (...). W dniu 21 lipca 2017 r. akta sprawy zostały zwrócone do Sądu Rejonowego w (...). Zarządzeniem z dnia 8 sierpnia 2017 r. sędzia referent wyznaczyła termin rozprawy na dzień 20 września 2017 r. Kolejny termin został wyznaczony na dzień 22 listopada 2017 r.

Kolejna sprawa tocząca się przed Sądem Rejonowym w (...) pod sygn. akt (...), została zainicjowana wnioskiem złożonym w dniu 5 stycznia 2016 r. przez A. H., zastępowaną przez adw. S. D., na mocy którego wnioskodawczyni domagała się rozstrzygnięcia w istotnych sprawach dziecka wobec braku porozumienia między rodzicami, tj. o wyrażenie zgody na leczenie małoletniego A. S. (2). Sprawa toczyła się przy udziale ojca dziecka P. S.. Wnioskodawczyni domaga się wyrażenia zgody na kontynuację diagnostyki i leczenia małoletniego w Niemczech w ośrodku (...) w W.. Wraz z wnioskiem głównym, wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia na czas trwania postępowania poprzez wyrażenie zgody na pobyt małoletniego w Niemczech w celu kontynuowania diagnostyki i jego leczenia. W odpowiedzi na wniosek, uczestnik postępowania domagał się oddalenia wniosku w całości wskazując, że winę za stan zdrowia małoletniego ponoszą wnioskodawczyni i jej ojciec. Nadto podniósł, iż

wniosek ten jest próbą kolejnego „wyłudzenia zgody na wyjazd dziecka za granicę”. Zarządzeniem z dnia 11 stycznia 2016 r. zobowiązano pełnomocnika wnioskodawczyni do przedłożenia przetłumaczonej na język polski przez tłumacza przysięgłego dokumentacji sporządzonej w języku niemieckim dołączonej do wniosku, w terminie tygodniowym od otrzymania zobowiązania pod rygorem pominięcia. Powyższe zobowiązanie pełnomocnik wnioskodawczyni wykonał w dniu 25 stycznia 2016 r. Zarządzeniem z dnia 29 stycznia 2016 r. sędzia referent wyznaczył termin rozprawy na dzień 25 lutego 2016 r. w celu rozpoznania wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Po przeprowadzeniu rozprawy, postanowieniem z dnia 25 lutego 2016 r., Sąd Rejonowy w (...) oddalił wniosek wnioskodawczyni o udzielenie zabezpieczenia i rozprawę odroczył z terminem z urzędu. Wnioskodawczyni, zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyła wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z dnia 25 lutego 2016 r. Uzasadnienie to zostało sporządzone w dniu 2 marca 2016 r., a następnie doręczone pełnomocnikowi wnioskodawczyni wraz z odpisem postanowienia w dniu 21 marca 2016 r. Wnioskodawczyni w terminie ustawowym złożyła zażalenie na to postanowienie. Akta sprawy wraz z zażaleniem wpłynęły do Sądu Okręgowego w Katowicach w dniu 19 maja 2016 r. Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy w Katowicach (sygn. akt (...)) oddalił zażalenie wnioskodawczyni. Po rozpoznaniu zażalenia akta sprawy wpłynęły do Sądu Rejonowego w (...) w dniu 22 czerwca 2016 r. W dniu 7 lipca 2016 r. P. S. złożył wniosek o wyłączenie „Sędziów podlegających pod Sąd Okręgowy w K.”. Zarządzeniem z dnia 11 lipca 2016 r. uczestnik został wezwany do usunięcia braków formalnych wniosku o wyłączenie sędziów poprzez oznaczenie z imienia i nazwiska wszystkich sędziów, których wyłączenia żądał oraz określenie, w jakim sądzie każdy sędzia orzeka i zindywidualizowanie przyczyny wyłączenia każdego sędziego, którego wyłączenia żąda, w 2 egzemplarzach w terminie tygodniowym od otrzymania wezwania pod rygorem zwrotu wniosku. Uczestnik usunął braki formalne wniosku o wyłączenie w terminie, przy czym został wezwany do sprecyzowania treści wniosku poprzez podanie, czy żąda wyłączenia również SSR M. N. (1), która nie została wymieniona w uzupełnieniu wniosku, w terminie tygodniowym od otrzymania wezwania pod rygorem zwrotu wniosku. Uczestnik usunął braki formalne w terminie i kolejny raz został wezwany do sprecyzowania treści wniosku poprzez podanie, czy żąda wyłączenia również SSR M. G., która rozpoczęła pracę w Sądzie Rejonowym w (...) w dniu 18 sierpnia 2016 r. Ponownie uczestnik usunął braki formalne w terminie wskazując w piśmie z dnia 23 sierpnia 2016 r., że nie żąda wyłączenia SSR M. G.. W dniu 7 września 2016 r. akta przedłożono sędziom w Sądzie Rejonowym w (...), z wyjątkiem SSR M. G., do złożenia oświadczeń w przedmiocie wniosku o wyłączenie. Po zgromadzeniu oświadczeń, akta sprawy w dniu 25 października 2016 r. przedstawiono Sądowi Okręgowemu w Katowicach w celu nadania biegu wnioskowi o wyłączenie sędziów. Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2017 r. (sygn. akt (...)) oddalono wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Rejonowego w (...), zwracając wniosek w pozostałym zakresie. Po rozpoznaniu wniosku o wyłączenie sędziów, akta sprawy wpłynęły do Sądu Rejonowego w (...) w dniu 26 lipca 2017 r. Pismem, które wpłynęło do Sądu Rejonowego w (...) w dniu 13 lipca 2017 r., A. H. cofnęła wniosek inicjujący postępowanie w sprawie (...). Uczestnik postępowania w piśmie z dnia 7 sierpnia 2017 r. nie wyraził zgody na cofnięcie wniosku. Postanowieniem z dnia 17 sierpnia 2017 r. Sąd Rejonowy w (...) umorzył postępowanie na podstawie art. 355

§ 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. W dniu 30 sierpnia 2017 r. P. S. złożył zażalenie na to postanowienie, w którym zawarł wniosek o zwolnienie z opłaty od zażalenia i wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Rejonowego w (...) IX Wydziału oraz Sędziów Sądu Okręgowego w Katowicach XVIII Wydziału Cywilnego. Zarządzeniem z dnia 1 września 2017 r. skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych wniosku o zwolnienie z opłaty od zażalenia oraz braków formalnych wniosku o wyłączenie sędziów. Postanowieniem wydanym w dniu 19 września 2017 r. ponowny wniosek o wyłączenie został, na podstawie art. 53⁽¹⁾ k.p.c., odrzucony, natomiast postanowieniem z dnia 27 września 2017 r. oddalony został wniosek o zwolnienie od opłaty od zażalenia.

Przed Sądem Rejonowym w (...) toczy się także z urzędu sprawa przy udziale A. H. i P. S. o wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec małoletniego A. S. (2) oraz z wniosku P. S. z dnia 12 lutego 2016 r. z udziałem A. H. o wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec małoletniego. Zarządzeniem z dnia 15 lutego 2016 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 10 marca 2016 r. w celu rozpoznania wniosku P. S. o udzielenie zabezpieczenia. Po przeprowadzeniu rozprawy, postanowieniem z dnia 10 marca 2016 r., sąd udzielił zabezpieczenia poprzez ustanowienie nadzoru kuratora sądowego nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej przez A. H. nad małoletnim A., zobowiązując kuratora do składania sądowi sprawozdań co 2 tygodnie, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania; nadto udzielono

zabezpieczenia poprzez zobowiązanie uczestniczki do konsultacji psychologicznej małoletniego oraz zobowiązanie uczestników do terapii rodzinnej. W pozostałym zakresie wnioszek P. S.

o zabezpieczenie został oddalony. W dniu 14 marca 2016 r. P. S. złożył zażalenie na to postanowienie wraz z wnioskiem o zwolnienie z opłat od zażalenia. W dniu 22 marca 2016 r. sporządzono uzasadnienie zaskarżonego postanowienia. W tym samym dniu do akt sprawy wpłynęło kolejne pismo P. S., które należało doręczyć drugiej stronie, a na którym umieścił on opłatę w wysokości 30 zł w znakach sądowych. Następnie w dniu 13 kwietnia 2016 r. pełnomocnik uczestniczki złożył odpowiedź na zażalenie P. S.. W dniu 15 kwietnia 2016 r. P. S. złożył wniosek o korektę uzasadnienia do postanowienia z dnia 10 marca 2016 r. W dniu 15 kwietnia 2016 r. akta sprawy zostały przedstawione Sądowi Okręgowemu w Katowicach w celu rozpoznania zażalenia. W dniu 25 kwietnia 2016 r. akta sprawy zostały zwrócone Sądowi Rejonowemu

w B. w celu wyjaśnienia charakteru opłaty uiszczonyj w znakach opłaty sądowej w dniu 22 marca 2016 r., umieszczonych na piśmie uczestnika stanowiącego ustosunkowanie się do zeznań A. H. oraz w celu rozpoznania wniosku P. S. o zwolnienie od kosztów zażalenia. Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2016 r. uczestnik został zwolniony od obowiązku uiszczania opłaty od zażalenia i w dniu 25 maja 2016 r. akta sprawy wraz z zażaleniem ponownie przesłano Sądowi II instancji. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 8 czerwca 2016 r. (sygn. akt (...)) oddalono zażalenie wniesione przez P. S.. Akta sprawy po rozpoznaniu zażalenia wpłynęły do Sądu Rejonowego w (...) w dniu 23 czerwca 2016 r. Następnie, postanowieniem tego sądu z dnia 29 czerwca 2016 r. dopuszczono w sprawie dowód z opinii biegłego psychologa. Termin badań został wyznaczony na dzień 17 sierpnia 2016 r. Wnioskiem z dnia 7 lipca 2016 r. P. S. wniósł o wyłączenie sędziów podlegających pod Sąd Okręgowy w Katowicach. W związku ze złożonym wnioskiem, został wezwany do usunięcia jego braków formalnych, które ostatecznie usunął w przepisany terminie. Zarządzeniem z dnia 7 września 2016 r. akta sprawy przedłożono sędziom Sądu Rejonowego w celu złożenia oświadczeń w związku ze złożonym wnioskiem o ich wyłączenie. Akta sprawy wraz z wnioskiem o wyłączenie sędziów zostały przesłane do Sądu Okręgowego w Katowicach w dniu 15 września 2016 r. W piśmie sporządzonym w dniu 18 października 2016 r. Sąd Rejonowy w (...) przesłał akta sprawy do Sądu Okręgowego w Katowicach w celu nadania biegu wnioskowi o wyłączenie sędziów.

W dniu 23 grudnia 2016 r. P. S. złożył wniosek o zmianę udzielonego zabezpieczenia. Zarządzeniem z dnia 4 stycznia 2017 r. został wezwany do uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 40 zł w terminie tygodniowym od dnia otrzymania wezwania pod rygorem zwrotu wniosku. W odpowiedzi na wezwanie P. S. złożył w dniu 18 stycznia 2017 r. pismo, które Sąd potraktował jako zażalenie na określenie wymiaru opłaty od wniosku o zmianę udzielonego zabezpieczenia i został wezwany do usunięcia braków formalnych złożonego zażalenia, które usunął w terminie przepisany. Po sporządzeniu uzasadnienia, akta zastępcze przedłożono Sądowi Okręgowemu w Katowicach w dniu 8 marca 2017 r. w celu rozpoznania zażalenia na określenie wymiaru opłaty od wniosku o zmianę udzielonego zabezpieczenia. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 24 marca 2017 r. (sygn. akt (...)) oddalono zażalenie P. S.. Akta zastępcze, po rozpoznaniu zażalenia, wpłynęły do Sądu Rejonowego w (...) w dniu 13 kwietnia 2017 r. Wobec powyższego, wnioskodawca został ponownie wezwany do uiszczenia opłaty od wniosku o zmianę udzielonego zabezpieczenia w kwocie 40 zł w terminie tygodniom od dnia otrzymania wezwania pod rygorem zwrotu wniosku. Zarządzeniem z dnia 18 maja 2017 r., wobec nieuiszczenia należnej opłaty, zwrócono wniosek skarżącego o zmianę udzielonego zabezpieczenia, a zarządzenie, na mocy którego zwrotu wniosku dokonano, uprawomocniło się z dniem 9 czerwca 2017 r. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 czerwca 2017 r. (sygn. (...)) oddalono skargę P. S. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. W sprawie tej (sygn. akt (...)) wyznaczono termin rozprawy na dzień 18 grudnia 2017 r.

Jak wyjaśnił Sąd Okręgowy, przedstawiony stan faktyczny ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach spraw, które toczą się przed Sądem Rejonowym w (...), zaś okoliczności faktyczne, które stanowiły przedmiot tych dowodów, były czynnościami Sądu podejmowanymi w ramach tych postępowań. Mając na uwadze wyniki poczynionych ustaleń, Sąd I instancji doszedł do przekonania, że roszczenie powoda było bezpodstawne, w konsekwencji czego należało je oddalić. Sąd Okręgowy wskazał, że powód dochodził zapłaty z tytułu zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych, straty moralne oraz psychiczne, których miał doznać w wyniku czynności podejmowanych przez Sąd Rejonowy w (...) oraz Sąd Okręgowy w Katowicach w toku postępowań o zmianę

kontaktów z dzieckiem, rozstrzygnięcie o jego istotnych sprawach oraz wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec małoletniego. Okoliczności te stanowiły podstawę faktyczną powództwa, którą Sąd I instancji był związany (art. 321 k.p.c.). Argumentował Sąd Okręgowy, że roszczenie powoda o zasądzenie zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych nie było zasadne, gdyż do naruszenia dóbr osobistych powoda w ogóle nie doszło. Choć w toku postępowania powód podał, że naruszenia dóbr osobistych upatruje w naruszeniu jego więzi jako ojca z dzieckiem, to na tę okoliczność nie powołał dowodów pozwalających na stwierdzenie, że do takiego naruszenia w istocie doszło, mimo że ciężar udowodnienia tych okoliczności spoczywał właśnie na powodzie (art. 6 k.c.). Podkreślił Sąd I instancji, że dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony, a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym. Z tej przyczyny nie istnieje żadna możliwość egzekwowania od strony przez sąd aktywności w sferze dowodowej poprzez nakazanie czy zobowiązanie do przeprowadzenia określonego dowodu. Powód zaniechał aktywności dowodowej, nie wnosząc nawet o przeprowadzenie dowodu z jego przesłuchania jako strony postępowania. Sąd I instancji wyjaśnił także, że z okoliczności faktycznych powołanych przez powoda w pozwie oraz w kolejnych pismach procesowych także w żaden sposób nie wynikało, że wskazane przez niego działania i zaniechania sądu mogły naruszyć jakiegokolwiek jego dobro osobiste. Jednocześnie brak było podstaw do przyjęcia stanowiska forsowanego przez powoda, że do naruszenia jego dóbr osobistych doszło w następstwie czynności procesowych podejmowanych w toku postępowań toczących się przed sądem rodzinnym. Wskazał Sąd Okręgowy, iż po przeprowadzeniu postępowania dowodowego doszedł do wniosku, iż w powołanych przez powoda sprawach, czynności procesowe były podejmowane bez zbędnej zwłoki, a ogólny czas trwania każdego z tych postępowań był wynikiem składania przez strony postępowania wniosków w kwestiach incydentalnych wymagających rozpoznania obok żądania głównego i korzystania z uprawnień do zaskarżania orzeczeń. Z kolei złożenie przez powoda wniosków o wyłączenie sędziów Sądu Rejonowego w (...) oraz Sądu Okręgowego w Katowicach wpływało na brak możliwości podejmowania czynności procesowych w tych sprawach, w których takie wnioski wpłynęły. Podkreślił Sąd I instancji, że w sprawie o sygn. (...) w dniu 7 lipca

2016 r., tj. dacie złożenia przez powoda zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego

w B. z dnia 30 czerwca 2016 r., wraz z wnioskiem o wyłączenie „Sędziów podlegających pod Sąd Okręgowy w Katowicach” rozpoczęła się procedura nadania biegu zażaleniu oraz wnioskowi o wyłączenie sędziów, które były dotknięte brakami formalnymi. Po usunięciu braków formalnych i zebraniu oświadczeń sędziów Sądu Rejonowego w (...), akta sprawy zostały niezwłocznie przesłane do Sądu Okręgowego w Katowicach, a następnie zwrócone do Sądu I instancji w dniu 21 lipca 2017 r. po rozpoznaniu wniosku o wyłączenie sędziów oraz zażalenia na postanowienie z dnia 30 czerwca 2016 r. Aktualnie, sprawie nadany jest bieg i kolejne terminy rozpraw zostały wyznaczone na dni 20 września 2017 r. oraz 22 listopada 2017 r. Analogicznie sytuacja proceduralna kształtowała się w sprawie o sygn. (...). W dniu 7 lipca 2016 r., tj. dacie złożenia przez powoda wniosku o wyłączenie „Sędziów podlegających pod Sąd Okręgowy w Katowicach”, rozpoczęła się procedura nadania biegu wnioskowi o wyłączenie sędziów, który był dotknięty brakami formalnymi. Po ich usunięciu i zebraniu oświadczeń sędziów Sądu Rejonowego w (...) akta sprawy zostały niezwłocznie przesłane do Sądu Okręgowego w Katowicach w dniu 25 października 2016 r., a następnie zwrócone do Sądu I instancji w dniu 26 lipca 2017 r. po rozpoznaniu wniosku o wyłączenie sędziów. W sprawie tej ostatecznie umorzono postępowanie na zasadzie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a powód skorzystał z prawa do wniesienia zażalenia, składając także kolejny wniosek o wyłączenie sędziów. Również w sprawie o sygn. (...) w dniu 7 lipca 2016 r. tj. w dacie złożenia przez powoda wniosku o wyłączenie „Sędziów podlegających pod Sąd Okręgowy Katowicach”, rozpoczęła się procedura nadania biegu temu wnioskowi, który był dotknięty brakami formalnymi. Po ich usunięciu i zebraniu oświadczeń sędziów Sądu Rejonowego w (...), akta sprawy zostały niezwłocznie przesłane do Sądu Okręgowego w Katowicach w celu rozpoznania wniosku o wyłączenie. W tym czasie skarga powoda na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 czerwca 2017 r.

Odnosząc się do żądania powoda zasądzenia zadośćuczynienia na przyszłość

w kwocie po 10 000 zł miesięcznie za doznaną krzywdę w wyniku naruszonych przez pozwanego dóbr osobistych Sąd I instancji zauważył, że w obowiązującym porządku prawnym na gruncie regulacji dotyczącej sfery ochrony dóbr osobistych jedynym możliwym wariantem udzielenia ochrony prawnej na przyszłość jest zobowiązanie do zaniechania określonego działania w przypadku, gdy zachodzi uzasadniona obawa, że dojdzie do naruszenia dobra osobistego,

jak i ponowienia zachowania naruszającego dobra osobiste. Biorąc tę okoliczność pod uwagę, roszczenie powoda wywiedzione w tym zakresie nie mogło zostać uwzględnione. Zważając na wyniki całego postępowania, powództwo wywiedzione przez powoda podlegało oddaleniu na podstawie art. 23 k.c. w zw. z art. 24 k.c. i art. 448 k.c. O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. uwzględniając szczególne okoliczności sprawy w powiązaniu z sytuacją majątkową i życiową powoda.

Apelację od wydanego w sprawie wyroku wniósł powód, który domagał się jego zmiany i uwzględnienia zgłoszonych przez niego żądań w całości. Argumentował, że decyzjami podejmowanymi przez Sąd Rejonowy w (...) i Sąd Okręgowy w Katowicach został on pozbawiony kontaktu z dzieckiem, którego nie widział już od maja 2017 r., także mimo nakazania matce dziecka umożliwienia powodowi kontaktów z synem pod rygorem zapłaty określonych kwot pieniężnych. Działania tych sądów mają także destrukcyjny wpływ na małoletniego.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie. Na wstępie należy wyjaśnić, że wnioski dowodowe zgłoszone przez powoda na etapie postępowania apelacyjnego w jego piśmie z dnia 20 maja 2018 r. należało pominąć, gdyż były one przede wszystkim spóźnione (art. 381 k.p.c.). Stanowiły dowody, które powód mógł powołać na etapie postępowania przed Sądem I instancji, nadto były one nieprecyzyjne.

Rozważania dotyczące warstwy merytorycznej postępowania prowadzonego w pierwszej instancji rozpocząć należy od konstatacji, że dokonanie ustaleń faktycznych i ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego należy do Sądu I instancji, który przeprowadza postępowanie dowodowe i ocenia zgromadzone dowody według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego ich rozważenia. Sąd odwoławczy może takiej oceny nie podzielić tylko wtedy, gdy Sąd I instancji, dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, przekroczy zasadę swobodnej oceny dowodów. Oznacza to, iż skuteczne zakwestionowanie tej swobody wymaga od skarżącego wykazania, że w następstwie istotnych błędów logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego albo też pominięcia dowodów prowadzących do wniosków odmiennych, niż przyjęte przez sąd orzekający, ocena dowodów była oczywiście błędna lub rażąco wadliwa. Nie jest wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął to sąd, wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż dokonana przez sąd. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, a także dokonaną na ich podstawie ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, która wpisuje się w reguły prawidłowej oceny, o której mówi art. 233 § 1 k.p.c., tj. dokonanej w sposób nienaruszający zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. W takim kształcie Sąd Apelacyjny przyjmuje te ustalenia za własne. W istocie też ustalenia oparte były na przedstawieniu przebiegu trzech postępowań sądowych, w ramach których - według twierdzeń powoda w okresie objętym pozwem czyli od 16 września 2016 r. do 16 marca 2017 r. - doszło do wadliwego działania sądów (czy też zaniechania), co naruszyło jego dobro osobiste w postaci więzi rodzinnej skarżącego z małoletnim synem. Ustalonego przebiegu tych postępowań, w oparciu o akta owych spraw, nie sposób zaś zakwestionować. Tym samym, jak już nadmieniono, ustalony stan faktyczny należy uznać za prawidłowy, ustalony stan faktyczny nie daje też podstaw do podzielenia twierdzeń powoda, że doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, co trafnie także przyjął Sąd Okręgowy oddalając powództwo. Nie doszło zatem również do naruszenia przepisów prawa materialnego.

Podkreślić należy, że odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez władzę publiczną normuje art. 417 § 1 k.c., który stanowi, że Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, ponieważ normowany nim obowiązek naprawienia szkody obejmuje zarówno szkodę majątkową, jak i niemajątkową. Przesłankami tej odpowiedzialności są: niezgodne

z prawem zdarzenie powodujące szkodę, wystąpienie uszczerbku majątkowego po stronie powoda i adekwatny związek przyczynowy pomiędzy tym zdarzeniem, a szkodą. Przesłanki te muszą zostać spełnione kumulatywnie, a ciężar ich udowodnienia - zgodnie z art. 6 k.c. - spoczywa na stronie powodowej. Nadto, w sytuacji gdy, szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia (..), jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Podobna regulacja dotyczy wypadków, gdy szkoda została wyrządzona przez niewydanie orzeczenia lub decyzji, gdy ich obowiązek wynikał z przepisów prawa (art. 417⁽¹⁾ § 3 k.c.). Z powołanych regulacji wynika, że w wypadku odpowiedzialności za szkody wywołane niezgodnym z prawem orzeczeniami wymagany jest co do zasady kwalifikowany tryb stwierdzenia bezprawności, co do orzeczeń sądowych jest to tryb przewidziany art. 424⁽¹⁾ k.p.c. inst. , wprowadzający instytucję skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jednakże ze szczegółowych uregulowań dotyczących dopuszczalności skargi wynika, że – co do zasady - dotyczy ona prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie lub prawomocnego postanowienia co do istoty sprawy sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie w postępowaniu nieprocesowym (art. 519⁽²⁾ k.p.c.). Z treści art. 424^(1b) k.p.c. wynika jednak, że w wypadku pozostałych prawomocnych orzeczeń, od których skarga nie przysługuje, można domagać się odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej takimi orzeczeniami bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi. W odniesieniu do takich orzeczeń, jak się przyjmuje, za bezprawne (rodzące roszczenia odszkodowawcze) należy przyjmować tylko te, które obarczone są rażącymi naruszeniami prawa. Procesy tego typu nie mogą bowiem przerodzić się w kolejną instancję kontrolną, poza przewidzianymi w normalnym toku instancji. Z kolei roszczenie o zadośćuczynienie za krzywdę za naruszenie dobra osobistego, wywodzone nie tylko z regulacji omawianego przepisu art. 417 k.c., ale także regulacji art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c., niewątpliwie wymaga wykazania przez dochodzącego udzielenia mu ochrony prawnej na podstawie przywołanej regulacji bezprawności działania władzy publicznej. W niniejszym wypadku wymagało to zatem wykazania przez powoda, że czynności podejmowane (czy też ich brak bądź opieszałość) przez sądy (Sąd Rejonowy w (...) oraz Sąd Okręgowy w Katowicach), w okresie objętym pozwem, w trzech przywołanych przez skarżącego sprawach rodzinnych były bezprawne. Okres objęty pozwem, w tych sprawach, dotyczył decyzji incydentalnych, które były wydawane przez Sąd Rejonowy w (...), a następnie poddawane były kontroli instancyjnej Sądu Okręgowego w Katowicach oraz jednego nieprawomocnego postanowienia umarzającego postępowanie w sprawie o sygn. akt (...).

Stwierdzić też należy, iż w świetle ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Okręgowy należy zgodzić się z tym Sądem, że powód nie wykazał przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa w postaci bezprawności działania sądów w opisanych sprawach rodzinnych. Ciężar wykazania tej okoliczności spoczywał na powodzie (art. 6 k.c.). Dla przyjęcia, że sądy działały bezprawnie nie jest wystarczające niezadowolenie powoda z wydawanych orzeczeń (przede wszystkim tych w trybie udzielenia zabezpieczenia) jak i sam fakt, że w okresie objętym pozwem miał ograniczony kontakt z synem. Jak wynika z akt postępowania, w których powód dopatrywał się wadliwych działań sądów, sądy podejmowały przewidziane prawem działania wypełniając swoje obowiązki ustawowe. Działały w ramach przyznanych im kompetencji, procedowanie nie było dotknięte przewlekłością. Skarga powoda o stwierdzenie przewlekłości postępowania została oddalona, a na spowolnienie toku podejmowanych czynności niewątpliwie miała wpływ konieczność rozpoznawania wniosków powoda o wyłączenie sędziów. Z przebiegu omawianych postępowania, wydawanych orzeczeń i ich uzasadnień, nie sposób też wyprowadzić wniosków, że podejmowane przez sądy w tych sprawach czynności były bezprawne (dotknięte wadliwością i to nadto w stopniu rażącym i o oczywistym charakterze). Apelacja powoda również nie zawiera zarzutów, które mogłyby prowadzić do odmiennych ocen podejmowanych przez sądy czynności.

Reasumując ponownie zaznaczyć można, iż to, że powód negatywnie ocenia działania sądów przez pryzmat własnego przekonania, że właśnie przez decyzje tych organów nie ma kontaktu z synem, samo w sobie nie daje podstaw do uznania, że po stronie powoda istnieje roszczenie odszkodowawcze (dotyczące zrekompensowania szkody o charakterze niemajątkowym) i że jest ono słuszne. Na podstawie dowodów, którymi dysponował Sąd I instancji w postaci akt spraw rodzinnych toczących się z udziałem powoda, nie można bowiem podzielić oceny skarżącego co

do działalności Sądu Rejonowego w (...) i Sądu Okręgowego w Katowicach. Zatem nie sposób podzielić zarzutów powoda, które niejednokrotnie mają obraźliwy charakter, czy też przypisują wręcz przestępcze działania sądom bądź innym osobom, co jednakże pozostało całkowicie gołosłowne. Sąd Apelacyjny dostrzega wielką wagę sprawy (kontakty z synem i utrzymanie więzi między dzieckiem a ojcem) dla powoda i jego rozgoryczenie związane z niemożnością realizowania kontaktów z synem, co może doprowadzić do zakłócenia więzi łączącej powoda z jego dzieckiem. Niemniej, w realiach sprawy, za okres objęty rozpoznaniem, nie ma podstaw do przyjęcia za wykazane, że odpowiadają za ten stan rzeczy sądy rozpoznające sprawy opisane w pozwie. Z tych przyczyn, apelacja powoda podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. jako niezasadna. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 102 k.p.c. Sąd Apelacyjny wziął pod uwagę okoliczności sprawy, duże poczucie krzywdy powoda, który napotyka przeszkody w kontaktach z synem.

SSO del. Tomasz Tatarczyk	SSA Małgorzata Wołczańska	SSA Ewa Jastrzębska
---------------------------	---------------------------	---------------------